

SEYn linjaus eläinten käytöstä ruoantuotannossa

Tuotantoeläimillä tarkoitetaan tässä linjauksessa eläimiä, joita käytetään Suomessa perinteisesti elintarviketuotantoon. Linjaus koskee myös viljeltyjä kaloja. SEY linjaa erikseen muista eläintuotannon, kuten turkistuotannon aloista sekä tarvittaessa erikseen eläinlajikohtaisesti. Eläintuotteilla tarkoitetaan tässä yhteydessä tuotteita, jotka ovat kokonaisuudessaan tai osittain eläinperäisiä. Tätä linjausta noudatetaan tehtäessä SEYn ostopäätöksiä.

SEYn tavoitteena on, että tuotantoeläinten hyvinvointi on korkealla tasolla ja että eläimet elävät hyvän elämän.

SEY edellyttää, että tuotantoeläinten pitäjä kunnioittaa eläimiä kokevina ja tuntevina yksilöinä ja kohtelee eläimiä sen mukaisesti. SEY arvostaa tuotantoeläinten pitäjiä, jotka toimivat näiden periaatteiden mukaisesti.

Eläinten hyvinvoinnin peruspilareina ovat seuraavat kolme oikeutta:

- *oikeus hyvään kohteluun sekä positiivisiin tuntemuksiin ja kokemuksiin*
- *oikeus lajinmukaiseen käyttäytymiseen ja sen mahdollistavaan elinympäristöön*
- *oikeus hyvään oloon, terveyteen ja toimintakykyyn.*

Tämä tarkoittaa tuotantoeläinten kohdalla esimerkiksi oikeutta sellaiseen kohteluun ja käsittelyyn, joka ei tuota kipua tai negatiivista stressiä, oikeutta vapaaseen liikkumiseen turvallisessa paikassa sekä oikeutta fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin kannalta riittävään liikuntaan, oikeutta terveyttä ylläpitävään ravintoon, riittävään hyvälaatuisen juomaveteen, lajitovereiden seuraan eläinten hyvinvoinnin kannalta sopivissa ryhmissä, erityisesti nuorten eläinten kohdalla leikkiin sekä tarvittaessa eläinlääkärin hoitoon. Tuotantoeläimen elämää ei saa pitkittää, mikäli se aiheuttaa eläimelle turhaa kärsimystä.

SEY edellyttää eläinsuojelulainsäädännön tiukentamista siten, että tuotantoeläinten hyvinvointi toteutuu korkealla tasolla. Voimassa oleva lainsäädäntö ei tätä takaa. Nykymuotoinen eläintuotanto ei turvaa eläinten hyvinvointia riittävästi, vaan useissa tapauksissa tuotantotavat estävät eläinten lajityypillisten käyttäytymistarpeiden toteutumista ja aiheuttavat eläimille sekä psyykkisiä että fyysisiä hyvinvointiongelmia.

SEY tiedostaa ongelmat suomalaisen maataloustuotannon kannattavuudessa. Lainsäädännön ohella myös muut keinot, kuten kulutuksen ohjaaminen paremmin hyvinvointistandardein tuotettuihin eläintuotteisiin, ovat välttämättömiä muutosten aikaansaamiseksi. Elinkeinon, teollisuuden ja kaupan tulisi tarjota kuluttajille realistinen kuva eläinten hyvinvoinnista ja tuotantotavoista ja siten mahdollisuus erottaa ja ostaa perustasoa korkeammin hyvinvointistandardein tuotettuja tuotteita.

Luonnon monimuotoisuus sekä ruoantuotannon riittävyys ovat uhattuina maailmanlaajuisesti muun muassa eläinkunnan tuotteiden kulutuksen kasvun vuoksi. Suomessa lihankulutus on kolminkertaistunut 60 vuoden aikana ja nykyisellään se ylittää ravitsemussuosituksat selvästi. Myös muiden eläinkunnasta peräisin olevien tuotteiden kulutus on kasvanut. Arvovaltaiset tahot, muun muassa YK, Suomen valtioneuvosto, Suomen viralliset ravitsemussuosituksat ja WWF, ovat ottaneet kantaa kasvispainotteisemman ruokavalion ja eläinkunnantuotteiden kulutuksen vähentämisen puolesta. SEYn suositus on että eläintuotteiden kulutusta vähennetään niin eläinten hyvinvointisyyistä kuin myös muista yhteiskunnallisista syistä.

Kuluttajien vaikutusmahdollisuudet

SEY korostaa yksityisen ihmisen mahdollisuuksia vaikuttaa eläinten hyvinvointiin kulutusvalintojensa kautta. SEY suosittelee jokaista kuluttajaa perehtymään eläintuotteiden tuotantotapoihin ja perustamaan kulutusvalintansa ruoan eettisyyteen. Vaikka kuluttajakysynnällä voi olla suuri merkitys tuotantopäätöksissä, SEY korostaa ennen kaikkea lainsäädännön ja julkisen ohjauksen välttämättömyyttä tuotantoeläinten hyvinvoinnin vähimmäiskriteerien tiukentamisessa.

SEY suosittelee suomalaisia kuluttajia vähentämään sellaisten eläinkunnan tuotteiden kulutusta, joita ei ole tuotettu korotetuilla hyvinvointistandardeilla. Kotimaisen ja ulkomaisen tuotannon hintakilpailu toimii esteenä tuotantoeläinten hyvinvoinnin kehittämiseksi Suomessa. Tämän vuoksi SEY suosittelee, että kulutusta vähennetään ensisijaisesti ulkomaisista eläinkunnan tuotteista.

SEYn kannattaa ja edistää valvotun ja luotettavan eläintuotteiden hyvinvointimerkintäjärjestelmän käyttöönottoa Suomessa.

Tukku- ja vähittäiskaupan vastuu

SEYn mielestä kaupan väliportaiden, tukku- ja vähittäiskaupan, tulee kantaa vastuunsa eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi ja tehdä selkeitä eettisiä ja asiakkaiden ostokäytöstä ohjaavia linjauksia toiminnassaan. Kauppojen tulee sisällyttää eläinten hyvinvointi osaksi yritysvastuutaan. Kauppojen tulee sekä lisätä ruoantuotannon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä kuluttajien suuntaan että asettaa korkeat eläinten hyvinvointikriteerit liikkeissään myytävillä tuotteilla. Tukku- ja vähittäiskaupan tulee SEYn mielestä leikata osuuttaan eläintuotteiden kuluttajahinnasta, mikäli osuus käytetään eläinten hyvinvoinnin edistämiseen. Lisäksi SEY kannattaa sitä, että kaupat osallistuvat aktiivisesti kansalliseen eläintuotteiden hyvinvointimerkintäjärjestelmän edistämiseen.

Lainsäädäntö ja muut valtiolähtöiset toimenpiteet

SEYn näkemyksen mukaan valtion tulee pyrkiä kokonaisuutena eläintuotteiden käytön vähentämiseen sekä lainsäädännöllä, tukitoimilla, kuluttajille suunnatulla viestinnällä että julkisten hankintojen käytännöllä. Esimerkiksi julkisten hankintojen kilpailutuksessa eläinten hyvinvointi tulee nostaa kilpailukriteeriksi ja julkisin varoin hankittujen eläintuotteiden tulee edistää eläinten hyvinvoinnin kehittämistä Suomessa. Lainsäädännön ja julkisen ohjauksen tavoitteena tulee olla, että eläintuotteista maksetaan riittävä hinta kattamaan korkea eläinten hyvinvoinnin taso. Suomea tulee kehittää aidoksi edelläkävijäksi eläinten hyvinvointiasioissa.

Eläinsuojelulain tulee taata kaikille tuotantoeläimille riittävän korkea hyvinvoinnin taso. Lisäksi luotettavan ja puolueettoman eläinten hyvinvointimerkintäjärjestelmän käyttöönottoa tulee edistää sekä taloudellisesti että esimerkiksi kuluttajaviestinnän keinoin. Suomalaisen ruoantuotannon todistetusti korkea eläinten hyvinvoinnin taso olisi myös tuottajien etu.

Ruoantuotannon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä kuluttajille tulee tehostaa. Tuotannon väliportaiden, tukku- ja vähittäiskaupan, osuutta ruoan kuluttajahinnasta tulee pyrkiä pienentämään siten, että suurempi osuus hinnasta käytetään eläinten hyvinvointia edistäviin olosuhteisiin ja toimenpiteisiin. Osa eläintuotteiden kuluttajahinnoista tulee osoittaa eläinten hyvinvoinnin edistämiseen.

SEY puoltaa erilaisia poliittisia ratkaisuja, esimerkiksi eläintuotteiden haittaveroa, joilla kuluttajat osallistuvat eläinten hyvinvoinnin lisäämisestä aiheutuviin kustannuksiin ja joilla eläintuotteiden käyttöä voidaan vähentää vastaamaan paremmin ravitsemussuosituksia. Samalla on tehokkaalla viestinnällä huolehdittava siitä, että ulkomaisilla, halvalla ja alemmilla eläinten hyvinvointikriteereillä tuotetut eläintuotteet eivät saa tilanteesta kilpailuetua.

SEY kannattaa lainsäädännön uudistamista siten, että tilateurastusta voidaan lisätä. Lisäksi liikkuvien teurastamojen käyttöönottoa tulee tukea.

Elävien teuraseläinten kuljettaminen Suomen rajojen ulkopuolelle teurastettavaksi tulee kieltää.

SEYn järjestämät tilaisuudet

SEYn järjestämissä koulutus- ja muissa tilaisuuksissa noudatetaan edellä mainittuja periaatteita. SEYn tilaisuuksissa pyritään pitämään eläinkunnan tuotteiden käyttö vähäisenä ja tarjoillaan vain sellaisia eläinkunnan tuotteita, jotka on tuotettu Suomessa lainsäädännön minimitasoa korkeammin hyvinvointistandardein.

